

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne šteje se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje šteje 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inzeratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 250 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 7.

V Ptuju v nedeljo dne 14. februarja 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Lepo naše napredovanje v Karpatih, na Gališkem in Poljskem.

Nemške zmage na celi črti. — Morje pod vlado nemških čolnov.

Cesar Franc Jožef I. svojim zvestim narodom.

K. B. Dunaj, 5. februarja. Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo je najmilostnejše izdalo sledeče Najvišje lastnoročno pismo:

Ljubi grof Stürgkh!

Ozirajoč se na polletno dobo, v kateri stojimo v po sovražnih namenih naših nasprotnikov nam vsiljenem boju, se spominjam s hvaležnim srcem razveseljive požrtvovalnosti, ki so jo dokazali Moji zvesti narodi v tem težavnem času.

Preveti z dostojnim, resnim znanjem so pokazali, da so popoluoma kcs velikim zahtevam sedanjega časa, iznova so sijajno dokazali svoje stare izkazane državljanske čednosti, ker so s plemenito radovoljnostjo poslali pod zastave svoje sinove, res so se modro prilagodili potrebščinam vojne dobe in ker požrtvovalno skrbe za žrtve vojske.

Ta dobredejna izkušnja ojačuje Moje prepričanje, ki je v zaupanju na junaške čine zopet slavno preizkušene vrlosti Moje obrambne sile trdno utemeljeno.

Pod vodstvom Moje vlade, ki se v stremljenju, da se vse moči postavijo v službo nam vsem skupnega smotra, prej ko slej vjema z Mojo ograko vlado, bo prebivalstvo tudi nadalje s premoženjem in s krvjo trdno stalo na strani ljubljene domovine. Prepričan sem, da boste po končani vojski, katere težka bremena ste z veseljem odločili, da jih prenašate do konca, v s pomočjo Vsegamogočnega priborenem miru plačani za vse težave, trpljenja in nevarnosti zvesto in vztrajno izvojevanega boja.

Naročam Vam, da to z izrazom Mojega najtoplejšega priznanja in Moje zahvale naznanite prebivalstvu.

Dunaj, 4. februarja 1915.

Franc Jožef I. r.

Stürgkh I. r.

Avstrijsko poročilo od torka.

K. B. Dunaj, 9. februarja. Uradno se je danes opoldne razglašalo:

Na Poljskem in v zahodni Galiciji nobene spremembe. Boj s topovi.

V gozdni pokrajini posrečilo se je včeraj popoldne zvezanim vojaštvom, zavzeti po večdnevni bojih neki, od Rusov trdovratno branjeni kraj severno sedla Volovec. Napravili so mnogo vjetnikov in zaplenili mnogo streliva ter vojnega materijala.

Ob ostali fronti v Karpatih hudi boji.

V zahodnem oddelku so se izjalovili razni ruski napadi; pri temu padlo je v naše roke 340 vjetnikov in 3 strojne puške.

▷ Bukovini napredujemo nadalje.

Zasedli smo Wamo.

Namestnik generalštabnega šefa:

pl. Höfer, fml.

Najogromnejša bitka svetovne zgodovine.

„Secolo“ poroča: Najogromnejša bitka, kar jih pozna svetovna zgodovina, vrši se sedaj med Vislo, Rawko in Karpati. Nemci so se le navidezno k nazadovanju v fronti Rawka-Bzura odločili, da se na drugem kraju Visle okrepčajo, kjer imajo zdaj 10 svežih armadnih kôrov, da izvršijo v trdnih masah z grozovito močjo svoje napade, podpirani od težke artiljerije. Obenem napredujejo z vso močjo avstro-ogrski vojaki in trije nemški kôri proti ruskemu centru v Karpatih ter skušajo dolino Stryja zavesti, kjer se bode brzkone odločilna bitka vršila.

Naše prodiranje v Bukovini. — Nadaljnih 4000 Rusov vjetih.

Dunaj, 5. februarja. Uradno se razglašalo: Na Poljskem in v zahodni Galiciji je položaj neizpremenjen.

Napadi, katere Rusi na posameznih točkah vsak dan ponavljajo, se ponesrečijo z najtežjimi izgubami za sovražnika. V gozdnatem gorovju naši napadi napredujejo.

Ruska ofenziva v Bukovini je dospela do srede januarja v gornjo dolino Moldave. Nadaljnje prodiranje tu zastavljenih močnejših sovražnih sil čez Karpate so ustavile naše postojanke pri Jakobeni in Kirlibabi. V večdnevni napadih je poskušal sovražnik dne 20. januarja zlomiti odpor čet, ki so branile glavne prehode. Ker so

se vsi poskusi, noskočiti naše postojanke na višinah, izjalovili in so nekatere naših čet same prešle v ofenzivo in 22. januarja iztrgale sovražniku Kirlibabo, so se Rusi naslednje dni s svojimi glavnimi silami umaknili v smeri proti Kimpolango in Moldavi, kjer so se ustavili. Zaduže dni so se pa pričeli novi boji. Naše čete, ki so morale premagati velike trenske in vremenske težkote, so vdrle v dolino Moldave, vrgle tam se nahajajočega sovražnika nazaj in vzele Izvor, kraj Moldavo in Breazo.

Število v karpatskih bojih vjetih Rusov se je zvišalo za nadaljnih 4000 moč.

Namestnik šefa generalštaba:

pl. Höfer, fml.

Avstrijsko poročilo od pondeljka.

K. B. Dunaj, 8. februarja. Uradno se razglašalo:

V splošni situaciji na Rusko-Poljskem in v vzhodni Galiciji se ni ničesar spremenilo.

Naša težka artiljerija ob Dunajecu obstreljevala je pri dobrih vidnih razmerah uspešno prostor pri Tarnowu in je dosegla tudi proti živim ciljem vidno dobri vpliv.

V Karpatih se je tudi včeraj povsod borilo.

V nadaljnem prodiranju v Bukovini došle so lastne kolone zgornjo Suezawo-dolino in so vjele 400 sovražnikov.

Namestnik šefa generalštaba:

pl. Höfer, fml.

Avstrijsko uradno poročilo od pondeljka. — Nadaljevanje bojev v Karpatih in Bukovini.

K. B. Dunaj, 8. februarja. Uradno se danes opoldne poroča: Na celi karpatski bojni črti in v Bukovini se še vedno bojujejo.

Položaj na Poljskem in v zahodni Galiciji je neizpremenjen. Neki ruski ponočni napad pri Lopuzni je bil odbit.

Namestnik šefa generalštaba:

pl. Höfer, fml.

Straschill'ova grenočica iz zelenjave je naravni izvleček (ekstrakt) najfinjših

zdravilnih zelenjav

in najbolj uspešnih korenin. Straschill'ova grenočica iz zelenjav vsled tega priznana najboljši želedec okrepjujoči prebavni liker.

Naše čete vkorakale v Kimpolung.

K. B. Dunaj, 7. februarja. Uradno se poroča:

Položaj na Rusko-Poljskem in v Galiciji je neizpremenjen.

Na karpatski bojni črti se bijejo hudi boji. V južni Bukovini naše čete uspešno napredujejo, Rusi se povsod umikajo. Včeraj se je javilo, da je bilo vjetih 1200 vjetnikov. Zapolnili se je velika množina vojnega materiala.

Popoldne so med velikim veseljem prebivalstva vkorakale naše čete v Kimpolung.

Namestnik šefa generalštaba: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo. — Odbiti ruski napadi. — Nemci vjeli od 1. februarja nad 6000 Rusov.

Berolin, 5. februarja. Veliki glavni stan: Na vzhodnopruski meji so bili ponovljeni napadi Rusov južno od reke Memel odbiti. Pravtako so se ponesrečili ruski napadi proti naši na novo izvojevani postojanki vzhodno od Bolimowa. Število tam vjetih sovražnikov znaša od 1. februarja v celoti 26 častnikov in približno 6000 mož.

Najvišje armadno vodstvo.

Sveta vojna v vsej Afriki razglašena.

K. B. Konstantinopol, 9. februarja. Neki sorodnik šajha Senussijev, Said Ali Halil, ki je tu sem došel, izjavil je v nekem pogovoru, da so takoj, ko se je fetva (naznanilo) o džihadu (sveti vojni) v Afriki razglasilo, se vsi Turki s Senussijem na pot podali, med njimi tudi mnogo tuneskih ter algerskih vojakov. Naznanilo o sveti vojni je že po vsej Afriki razglašeno. Said ali Halil je potrdil vesti o prvih uspehih Senussijev.

Bitka

pri Limanovi-Lapanowu.

(Iz vojnega poročevalskega stana).

Uvod.

Ko je ob začetku vojne šlo za to, kako in kakšna naj bodo uradna poročila o vojnih dogodkih, se je moral določiti kot pravec načelo, da se o dogodkih poročati stvarno in neolepšano, toda z onimi omejitvami, ki bi izključevale vsako možnost, da bi se sovražnik okoristil s podatki in mogel iz njih sklepati o nadaljnjih operacijah. Iz tega razloga so se mogli večkrat veliki uspehi našega orožja le kratko in zakasnelo omeniti.

Enake omejitve so morale veljati tudi za članke vojaške vsebine v časopisju. Sicer se je pa naše domoljubno časopisje s pravi patriotičnim čustvom vsak čas rado oziralo na to zahtevo.

Sedaj so ti oziri za marsikatero minolo dogodke postali brezpomembni ter je mogoče objaviti natančnejše opise posameznih oddelkov in dogodkov te vojne.

Gotove stvari se vsekakor tudi sedaj ne morejo podati brez vsakega pridržka in popolnoma neprikrite. Pozabiti tudi ne smemo, da je na bojišču na razpolago razmeroma le nezadosten material. Grafične pomočke je treba opustiti, ker bi splošno objavo bistveno otežili. Operacije se dajo na podlagi zemljevida lahko zasledovati.

Več vzrokov govori za to, da se kot prvi primer sistematičnega opisa izbere decemberska bitka v zapadni Galiciji, ki je zvezana s krajevnima imenoma Limanova in Lapanow. Ta bitka je zadnji, oziroma najnovejši zaključeni boj ve-

likega sloga, ki so ga izvojevale naše čete in spomin nanj je na podlagi dnevnih poročil še živ.

Z uspehi zaveznikov pri Limanovi-Lapanowu na jugu, pri Lodzu in ob Bzuri na severu so bile ruske vojaške mase, ki so se grozeče valile proti zapadni Galiciji in vzhodni Nemčiji, nazaj vržene. Spricho upov trosporazuma, ki jih je stavil na ponosno napovedano rusko ofenzivo, morda ni pretirano, če smatramo one zmage našega in nemškega orožja kot srečno prestano krizo sedanje svetovne vojne.

Končno je ravno opis ljutih decembrskih bojev v zapadni Galiciji posebno primeren, da narodom v monarhiji predoči, koliko žrtvujejo naši vrlji vojaki v zvestem orožnem bratstvu s svojimi nemškimi tovariši za veliko skupno stvar: kako po cele tedne, skoraj noč in dan v boju, voljno prenašajo največje težave in pomanjkanje, kljubujejo vsem nevarnostim in strahotam, kako z nadčloveškim naporom vseh sil premagujejo zahteve moderne vojne, katerih preje nihče niti slutil ni, in kako vedo za svojo domovino junaško zmagati ali umreti.

V tem smislu naj se sprejme naslednji opis, ki naj obenem pokaže, pred kako težke naloge in položaje, polne izprememb, je bilo postavljeno vodstvo.

Položaj v novembru in načrt za ofenzivo v zapadni Galiciji.

Nevemberski dogodki so povzročili kakih 100 km široko vrzel v obojestranski vojni fronti. Medtem namreč, ko je osma ruska armada generala Brusilova z zapadnim krilom sledila našim četam, ki so se umaknile čez Karpate, v smeri proti Bartfu, je tretja ruska armada generala Radka Dimitrijeva prodirala proti zapadu ter z znatnimi silami posegla v boj severno od Visle; do 27. novembra zvečer je ta armada z IX. in XI. zborom prodrla približno do črte Lapanow-Niepomelice, to je blizu naših pripravljenih postojank pri Dobezycah in Wielizki. Tu je imela skupina fem. Ljubičiča, ki se je bila med neprestanimi boji korakoma umaknila in je bila sedaj znova v stiku z ruskimi prednjimi četami nalogo, da zadrži nadaljno prodiranje vrzeli na fronti zavaroval podmaršal baron Nagy z močnejšo artiljerijo in poljskimi legijonarji s tem, da je pri Dobri proti Limanovi prodirajoči ruski konjenici zaprl prehode.

V soglasju z Ljubičičevo skupino so se glavne sile armade Nj. c. in kr. visokosti generala pehote nadvojvode Jožefa Ferdinanda, ki so bile v svrhu, da razbremene našo fronto na južnem Poljskem, napravile iz Krakova sunek proti severovzhodu, po trdih bojih z deli 3. ruske armade, ki so bili prekorčili Vislo, in z z močnimi silami 9. ruske armade — umaknile s severnega brega Visle v trdnjavo območje.

Iz tega položaja je izviral sklep armadnega vodstva, da se močne sile nadvojvodove armade ter prihajajoča nemška ojačenja po železnici premaknejo v prostor Chabowka-Jordanow ter z

njimi nepričakovano od juga napade sovražnik, ki je prodril v zapadno Galicijo.

Ta sklep je dovedel do bitke pri Limanovi-Lupowu.

Ofenziva čez Lapanow do krize pri Limanovi dne 8. decembra.

Že 28. novembra so dospeli v Chabowko prvi transporti.

V smislu višjih namenov je dobil podmaršal Roth v Krakovu dne 29. novembra nalog, da z njemu podrejenimi silami ter z nemškimi četami, ki jim je poveljeval generalni poročnik pl. Besser, čez Jordanow Chabowko-Mazano Dolno od strani napade sovražnika, ki je prodiral proti Ljubičičevi skupini.

Medtem se je znatna sovražna konjenica, ki je nastopala proti skupini Nagy, ojačila še z infanterijo. Podmaršal baron pl. Nagy je mogel dne 28. novembra odbiti še vse napade pri Dobri, naslednji dan pa je bil prisiljen pomakniti se nazaj v novo postojanko pri Kasini-Wielki in južno od nje; to postojanko je mogel držati tudi še 30. novembra.

Tege dne so prvi oddelki po železnici došli sil dospeli do Mazane Dolne. Da bi se mogel z močnim in kolikor mogoče naprej potisnjem desnim krilom napraviti sunek približno v splošni smeri od Tymbarka proti Bochniji, se je morala edina, od končne železniške postaje v Tymbark vodeča cesta očistiti sovražnika.

V to svrhu so dne 1. decembra nižjeavstrijske in moravske domobranske čete od Kasine Wielke proti severu posegle v boj, v katerem se je vrla konjenica bila peš. Dne 2. decembra opoldne je prišla s sovražnikom v stik tudi linška infanterijska divizija, in sicer zapadno od Dobre; sovražnik se je jel umikati na gole, strmo proti jugu padajoče višine severno od navedenega kraja in železnice. Pozno zvečer je bila cesta do Dobre očiščena Rusov, prostor pri Tymbarku pa še vedno v sovražnih rokah.

Da bi se ta prostor hitro osvojil in s tem na obeh straneh ceste proti Skrzydlu v severni smeri napadajočim četam zagotovile dopolnitve in da se nove, po železnici dospavajoče čete lahko pomaknejo naprej, so se nanovo došle tirolske čete dne 3. decembra razpostavile od Dobre ob cesti in dalje južno čez Slopnice k napadu na Tymbark. Zvečer je bil sovražnik pregan in cesta do križišča severozapadno od Limanowe v naši posesti.

Vsled odločnega nastopa in hitrega delovanja naših čet so se mogle zadnje sile nemških čet, katerih prvi deli so dne 3. decembra marširali do Dobre, voziti do Mszane Dolne; nadaljna preložitve končne postaje, na primer v Dobro ali Tymbark, je bila iz železnično-tehničnih razlogov za enkrat še nemogoča.

Dne 3. in 4. decembra so avstro-ogrskе sile v severni smeri pridobivale vedno več ozemlja in po trdih bojih dospeli blizu kraja Zbydniow, ki leži kake 3 km. južno od Lapanowa, in do

Boji za Varšavo.

Z ozirom na naša uradna poročila o gigantovskih bojih združenih nemških in avstro-ogrskih armad zoper Ruse in zlasti za trdnjavo Varšavo, prinašamo danes mali zemljevid z okolico Varšave, ki bo gotovo cenjene čitatelje zanimal.

Karte zu den Kämpfen vor Warschau.